

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

PK V. 4. 81. СЕРЕДА, 10. ЖОВТНЯ 1923. WINNIPEG, MAN. WEDNESDAY, NOVEMBER 10th, 1923. No. 81. VOL. V.

СФОРМОВАНИЙ НОВОГО НІМЕЦЬКОГО КАБІНЕТУ.

БЕРЛІН, 6. жовтня. — Канцлер Штрессман укінчив нині формування свого нового кабінету, в якому він буде міністром закордонних справ, а також канцлером, а д-р Ганс Лютер міністром фінансів і д-р. Кет міністром публічної економіки.
Новий кабінет проголошено в такій складі:
Канцлер і міністр закордонних справ — д-р. Густав Штрессман.
Міністр внутрішніх справ — Вільгельм Зольман.
Міністр фінансів — д-р. Ганс Лютер.
Міністр праці — Гайріх Браніс.
Міністр публічної економіки — д-р. Кет.
Міністр справедливості — Густав Радбрух.
Міністр крайової оборони — д-р. Отто Геслер.
Міністр пошти — Геффе.
Міністр комунікації — Рудольф Езер.
Міністр окупованих околиць — Іоганнес Фукс.
Міністр відбудови — Роберт Шмідт.
Пост міністра засобів остає необсядженим.

РОБІТНИКАМ В РУРШІНІ ДАНО УЛЬТІМАТ.

БЕРЛІН, 8. жовтня. — Доносять з Ессена, що на французькі і бельгійські окупаційні влади в Руршіні предляжили залізничним робітникам ультімат, в якому дають їм до вибору: або вернутися до праці, або бути прогнанними з окупованої території. Ультімат цей кінчатся нині.
Домагання окупаційних властей обіймає 50 тисяч робітників.

СТІННЕС КОНФЕРУЄ З ГЕНЕРАЛОМ ДЕГУТОМ.

ДИССЕЛЬДОРФ, 5. жовтня. — Гуго Стіннес, німецький індустріальний магнат, який прибув тут нині рано, мав конференцію з бароном Крупом, головою фабрик Крупа, який відсидає кару за спротив французько-бельгійським окупаційним властям.
Пізніше він пішов до французької головної квартири, де мав довгу конференцію з генералом Дегутом, начальником команданто окупаційних військ.
Стіннес не хотів нічого сказати про те, що говорено на обох конференціях.

9 РОБІТНИКІВ УБИТО НА ГОРІШНІМ ШЛЕСКУ.

ВАРШАВА, 5. жовтня. — Настіпші тут донесення кажуть, що підчас недавнього заворушення в Гінденбургу на Горішнім Шлеску убито 9 осіб а 14 ранено. Жертви впали підчас боротьби між поліцією і демонструючими робітниками проти високого кошту життя.

ЗАМІНЕНО КАРУ СМЕРТІ НА ВІЗНИЦЮ.

ПАРІЖ, 8. жовтня. — Президент Мілеран підписав декрет, яким заміноє сімом Німцям кару смерті на доживотну в'язницю. Ці Німці були засуджені воєнним судом в Мансіє дна 21. червня ц. р. за саботаж в окупованій території. Їх імена є наступні: Сассе, Маврієр, Грубер, Ганіс, Шкайдер, Драєр і Фрай.

СОВІТИ ВИСЛАЛИ ДО ФІНЛЯНДІЇ ОСТРУ ПОТУ.

ШТОКГОЛЬМ, 5. жовтня. — В наслідок недавнього замордовання російських членів карелійської погранічної комісії Лаврова і Лешнева, між Совітською Росією і Фінляндією виник острій спір.
Російський представник в Гельсінфорсі вручив фінляндському правительству острю ноту, в якій домагається назначення мішаної комісії для розслідування мурду і покарання убійників згідно з російським правом, так як члени комісії були замордовані на російській території.
Нота домагається також, щоб Фінляндія здепонувала 1,500,000 золотих марок як гарантію за вшукодвання ще перед полагодженням спору.
Совітська Росія зірвала також з Фінляндією дипломатичні зносини.
Совітське правительсто уважає Фінляндію відповідальною з тої причини, що після російських донесень, убійники прийшли з Фінляндії і повернули до того краю після мурду, якого доканоано яку мило від російсько-карелійської границі.

УБИЙСТВО ГОЛОВИ ПОГРАНИЧНОЇ КОМІСІЇ.

МОСКВА, 27. вересня. — Денеша з Петрозаводська доносить, що на фінляндсько-російській границі убито предляжника російсько-карелійської погранічної комісії М. Лаврова.

АНГЛІЙСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА МІСІЯ В МОСКВІ.

Англійська промислова місія з Ф. Л. Балдвіном на чолі, яка перебувала в Москві, закінчила вже свої переговори і відїхала через Петроград до Англії. В склад місії входили представники найбільших англійських торговельних фірм, які мали в бувшій Росії свої відділи та підприємства. Одна з них, фірма Бекоі, об'єднує собою аж 80 машино-будівельних підприємств. Крім неї були заступлені ще корабельно-будівельна фірма Бені, фірма Трослеа, нобелівський завод вибухових матеріалів і деякі помешчі.

В розмові зі співробітниками преси представник фірми Бекоі заявив таке:
"Наша місія має на цілі відновлення діяльності тих підприємств, з якими ми були зв'язані до революції. Ще не час говорити про виплату відшкодовань приватним чужоземним фірмам, але час почати спільну підготовчу працю. Робота, яку ми хочемо відновити, дасть можливість Англії значно збільшити свій експорт. Англія відновить импорт в С.С.Р.Р. сільсько-господарських та транспортних машин, машинобудівельних виробів і т. п. Перша стадія переговорів вже закінчилась і ми відїдемо до Англії, щоб всі зацікавлені підприємства познайомилися з ходом наших переговорів і маємо надію, що скоро повернемо знова, щоб довести до кінця почату працю. Ми дуже раді, що познайомилися з сільсько-господарською виставою. Вистава така велика, що за перший день ми встигли оглянути тільки її частину. Але вже на підставі того, що ми бачили, можемо сказати, що розміри вистави надзвичайно грандіозні і що значіння її дуже важке не тільки для С.С.Р.Р., але й для загальної культури людства."

1,000,000 ПОЛЬСЬКИХ МАРК ЗА \$2.50.

НЬЮ ЙОРК, 3. жовтня. — На тутешній біржі плачено вчера за 1,000,000 польських марок \$2.50.
Позички французьких і англійських банків не припинялись до поправки фінансових відносин в Польщі. В Банківських кругах заповідають дальший упадок польської валюти.

3,000,000 ПОЛЬСЬКИХ МАРК ЗА \$2.50.

НЬЮ ЙОРК, 3. жовтня. — На тутешній біржі плачено вчера за 3,000,000 польських марок \$2.50.
Позички французьких і англійських банків не припинялись до поправки фінансових відносин в Польщі. В Банківських кругах заповідають дальший упадок польської валюти.

ТУРЕЧЧИНА НАЗИВАЄТЬСЯ ВЖЕ РЕПУБЛІКОЮ.

ЛОНДОН, 6. жовтня. — Делеші з Константинополя повідомляють, що нова Туреччина, потверджена Лозанським договором, буде носити урядовий титул: "Република Туреччина". Ангора остає дальше столицею краю.
Ці рішення запади на конференції турецької партії більшовицької під предіседательством Мустафи Кемаля.

ЗАМКНУЛИ ВСІ ЧУЖИНЦЬКІ ШПИТАЛІ.

ЛОНДОН, 6. жовтня. — Делеші з Константинополя до "Дейлі Експрес" кажуть, що ангорське правительсто приказало замкнути в Константинополі всі заграничні шпиталя і заведення Червоного Хреста та заборонила заграничним докторам і дентистам практикувати.

ЦЕНЗУРА В КОНСТАНТИНОПОЛІ ЗНЕСЕНА.

ЛОНДОН, 6. жовтня. — Делеші з Константинополя до "Дейлі Експрес" кажуть, що ангорське правительсто приказало замкнути в Константинополі всі заграничні шпиталя і заведення Червоного Хреста та заборонила заграничним докторам і дентистам практикувати.

В СОФІЇ ПОКАРАНО СМЕРТЮ 15 СТУДЕНТІВ.

АТЕНИ, 1. жовтня. — Телеграма з Софії доносить, що там покарано смертю 15 болгарських студентів комуністів.

КОНТРОЛЬОВАНО ФІНАНСИ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 3. жовтня. — На домагання міністра польських фінансів Кухарського, державний англійський банк признає для Польщі фінансового дорадника в особі Г. Юнга. Згаданий англійський банк, в порозумінню з американською банковою фірмою Моргана, згодився дістати для польського правительства позичку, але рівночасно зажадав від нього, щоб воно згодилося піддаватися англійській контролі у всіх фінансових справах.
Польське правительсто зразу й слухати не хотіло про те, щоб воно піддавалося чужій контролі, а ще до того у фінансових ділах, але уперті Англії не мали охоти позичити польському правительству грошей на інших умовах і Польща остаточно згодилися на те, щоб іх можна контролювати.
По довгих і неприємних церемоніях в справі контролі, міністер польських фінансів Кухарські зателеграфував до Лондону, щоб англійський банк признав для Польщі свого сталого контрольора.

ПЕТРОГРАДСЬКІ РОБІТНИКИ ДО НІМЕЦЬКИХ.

Петроградська Рада, вислухавши доклад члена Центр. Комітету Комуністичної Партії Німеччини Гернде, вислала німецькому пролетаріатові таку привітну телеграму:
"Брати, німецькі робітники! Пролетаріат Петрограду і ми робітники всего Союзу Соціалістичних Радянських Республік з надзвичайною увагою стежимо за Вашою роботою. Події, що діються в Німеччині, мають світове, історичне значіння. Побіда пролетарської революції в Німеччині доведе в короткому часі до падіння Радянської Влади в цілій Європі і відкріє нову сторінку в історії всего людства.
Брати, німецькі робітники! З цілим напруженням будемо ми стежити за Вашими боями і можете бути певні, що в рішучий мент буде Вам забезпечена сильна підтримка пролетаріату С.С.Р.Р. Ми свідомі свого обов'язку інтернаціоналістів і виконаємо його до кінця. Хай живе революційний пролетаріат Німеччини! Хай живе союз Радянських Німеччини з Радянськими Республіками!"

ВІСТІ ЗІ СХ. ГАЛИЧИНИ.

ВІДГОМІН РОЗСТРІЛУ МЕЛЬНИЧУКА І ШЕРЕМЕТИ.

ЛЬВІВ, 21. вересня. — Дня 11. листопада 1922 р. наглядний суд в Чорткові засудив на кару смерті Червоних Січових Стрільців Мельничука і Шеремету через розстріл, який того-ж дня виконано, засуджуючи рівночасно їх 6-ох товаришів селян на п'яти й шестилітню тяжку в'язницю за убиство, зглядно поміч в убистві польського соймового кандидата Березовського. Засуджені відбувають кару в золочівській тюрмі. Прокуратура при чортківському окружному суді обвинувачує тепер їх всіх в злочині головної зради і в злочині закона динамітового, бо викрито оружя і муніцію, яку вони принесли зза Збруча. Розправа проти всіх відбудеться перед давою присяглих в Чорткові в четвер, 2. жовтня ц. р.

НОВІ ВЕЛИКІ ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ.

ЛЬВІВ, 19. вересня. — Сьогодні починається в Львові перед судом присяжних розправа проти т. зв. "Твердохлібів" — Дзіковського, Українського і тов. Розправа повинна була розпочатися вчора, але її відложено з огляду на недостаточний комплект суддів присяжних. Розправа буде тягнутися мабуть яких два тижні.
Одночасно в Золочеві розпочинається сьогодні наглядний суд проти 14 Українців, обвинувачених в підпахах. Зі Львова виїхали д-р Лев Ганкевич, д-р М. Волошин, д-р Давидяк, обвинувачених боронитимуть також золочівські адвокати д-р Дрогомірський і д-р Ванько; сподіються приїзду багатьох адвокатів з провінції.

АРЕШТУВАЛИ 24 САБОТАЖИСТІВ.

ЛЬВІВ, 15. вересня. — Польські часописи доносять, що в золочівському і зборівському повітах арештовано на днях 24 особи, які належали до відділу саботажистів. Дванадцять з них арештованих, яким мали доказати вину, відіслано до наглого суду в Золочеві.

ТОВ. Х. РАКОВСЬКИЙ ПРИБУВ ДО ЛОНДОНУ.

ЛОНДОН, 1. жовтня. — Вчера прибув до Лондону Християн Раковський, який має обняти становище голови совітської місії в Англії.
Разом з ним приїхав народний комісар торгівлі Красін, який до часу іменовання Раковського був головою цієї місії. Красін задержиться в Лондоні лише кілька днів.
Проти іменовання Раковського головою совітської місії в Лондоні англійське правительсто зразу протестувало, але остаточно згодилося його прийняти.
Становище голови совітської місії в Англії уважають в совітських кругах за одно з найбільш відповідальних з огляду на міжнародну ситуацію в Європі.

РАКОВСЬКИЙ ПРО ВІДНОСИНИ В ЗЛ. ДЕРЖАВАХ.

ЛОНДОН, 3. жовтня. — Християн Раковський, бувший прем'єр Радянської України, який після Леоніда Красіна об'явив уряд совітського представника в Англії, заявив в розмові з кореспондентами американської преси, що його старанням буде зробити Лондон головною точкою стрічі з американськими бізнесменами, аби позакласти їх з торговельними відносинами в Радянських Республіках.
"Успішним бажанням совітського правительства є заключити торговельну угоду зі Злученими Державами, — говорив Раковський, — хоч ми знаємо, що в Злучених Державах ще й досі є до нас сильне упередження. Однак я думаю, що діяльність АРА і гостина американських сенаторів, конгресменів і бізнесменів причинилися багато до того, щоб розвіяти це упередження і представити американському народові прогрес відбудови, який має місце в Радянських Республіках."

УТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКО-РОСІЙСЬКОЇ КОМПАНІЇ.

"Morning Post" довідується, що між Москвою і Лондоном заключений торговельний договір про утворення компанії для експорту російських сировинців до Великої Британії.
"Хоч розміри импорту до Радянських Республік зі Злучених Держав в цілому зменшились, а то головно з тої причини, що АРА застановила свою акцію і здержано дозвіл споживчих средств, в дійсності торгівля між обома країнами зросла. Найбільше американського товару йде до колішньої так званої Далекосхідної Республіки. Ми купуємо в Злучених Держав головну хліборобські машини, а перерадовим трактори".
На запит, чи совітське правительсто є готове заплатити відшкодовання американським горожанам, яких майно зістало сконфісковане - в користь держави, Раковський відповів: "Наше становище під цим зглядом є те саме, що було виявлене на міжнародних конференціях в Генуї і Гадрі".

МІСЯЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ Р.З.Т. В ВІННІПЕГУ.

Оцим повідомляється всіх членів відділу Робітничого Заповного Товариства в Вінніпегу, що місячні збори відділу відбудуться в неділю 14. жовтня ц. р. о 2-й годині по полудні. Кождий член відділу Р. З. Т. повинен конечно явитися на збори, так як є дуже важні справи до полагодження.
Товаришів, котрі хотять вписатися до Р.З.Т., радо виітаємо.
Заряд відділу Р.З.Т.

СТРАЙК МАЙНЕРІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

ВІЛКЕСБЕРГ, Па., 8. жовтня. — Більше як 22,000 майнерів, зайнятих в 22 майнах Годсон Кол Ко. в повітах Люсері і Лакавана, дістали нині приказ вийти на страйк. Цей страйк викликано в наслідок спорів ще з перед генерального страйку майнерів твердого угугя мінувшого місяця.

500 МІЛІОНІВ НІМЕЦЬКИХ МАРК ЗА ДОЛЯРА.

БЕРЛІН, 4. жовтня. — Вістка про упадок правительства Штрессмана викликала новий переполюх у фінансових кругах. На вчерашній біржі вартість німецьких марок спала до 500 мільонів марок за одного американського доляра.

КОНЦЕСІЯ ДЛЯ НІМЕЦЬКИХ В РОСІЇ.

ШТОКГОЛЬМ. — Прибув тут бувший німецький канцлер Вірт. Він заключив в Росії договір, силою котрого Німеччина користатиме з лісових концесій на південній захід від Петрограду на терені одного мільона десятин. Акціонари зобов'язуються в замін викінчити залізничний шлях Рига-Москва і вибудувати ряд промислових заводень з капіталом 7 міль. зол. рублів.

УТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКО-РОСІЙСЬКОЇ КОМПАНІЇ.

"Morning Post" довідується, що між Москвою і Лондоном заключений торговельний договір про утворення компанії для експорту російських сировинців до Великої Британії.

ПРИБУТТЯ ЛОЙДА ДЖОРДЖА ДО КАНАДИ.

Мінувшої п'ятниці, дня 5. жовтня, прибув до Нью Йорку бувший британський прем'єр Давид Лойд Джордж.
На другий день, в суботу, він виїхав з Нью Йорку до Монтреалу, куди прибув того самого дня ввечерю.
До Вінніпегу Лойд Джордж прибуде в слідуючу суботу, дня 13. жовтня. Він буде промовляти ввечерю в Олімпік Ринк. Звідси поїде Лойд Джордж до Мінеаполіс в Злучених Державах.
Разом з Лойд Джорджом є його жінка і дочка Меган та пів тузіна секретарів.
В Канаді Лойд Джордж іздить спеціальним потягом, зложеним з 5 вагонів, який віддав йому до розпорядності як своєму гостеві сер Генрі Торнтон, президент канадських державних залізниць.

СПІВІДАННЯ З ЗЕЛІЗНИЦЯМИ РАД. СОЮЗУ.

ПАРІЖ, 4. жовтня. — Конгрес Міжнародного Залізничного Союзу, який відбуває тут свої наради, рішив співідати з залізницями в Совітській Федерації. Через сім років директори залізниць в різних краях Європи відказувалися від співідання з совітським народним комісаріатом комунікації. Повисше рішення конгресу є визнанням залізничної системи в Радянських Республіках без огляду на політичні і економічні ріжніці.

МІЖНАРОДНИЙ ЗЕЛІЗНИЧНИЙ СОЮЗ РОБИТЬ ЗАХОДИ, ЩОБИ ПРИСКОРИТИ ПРИВЕРНЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОМУНІКАЦІЇ, ОСОБЛИВО ЧЕРЕЗ НІМЕЧЧИНУ І СИБІР.

УВАГА! "ГЛИТАЙ АБО ПАВУК" В ВІННІПЕГУ!

ВІДДІЛ ЖЕНЩИН-РОБІТНИЦЬ ПРИ СТОВ. УКР. РОБІТНИЧИЙ ДІМ В ВІННІПЕГУ

— відіграє —

В СУБОТУ, ДНЯ 13-ГО ЖОВТНЯ Ц. Р.

В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

одну з найкращих драм славного українського артиста зі співами і танцями М. Л. Кропівницького п. и.:

Глитай або Павук

В драмі "Глитай або Павук" змальовується селянське життя. Вона наскрізь интересна і займача. Відділ Женщин-Робітниць докладє всіх старань, щоби штука випала як найкраще. Обов'язком всіх женщин-робітниць як і робітників прибути на це представлення якнайчисленніше і запросити своїх знайомих.

ЦІНИ МІСЦЬ: 55, 40 і 27 ЦЕНТІВ.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ПАМ'ЯТАЙТЕ — СУБОТА 13-ГО ЖОВТНЯ!

Заходом Драматично-Співачього Гуртня при відділі Стов. Укр. Робітничий Дім в Вінніпегу

— устроюєся —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 14-ГО ЖОВТНЯ Ц. Р.

В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

КОНЦЕРТ

Програма концерту буде проголошена в слідуючій числі "Укр. Роб. Вістей".

В СУБОТУ, 20 ЖОВТНЯ ДРАМ.-СПІВ. ГУРТКОМ ПРИ У. Р. Д. ВІДІГРАЄ "НАЗАР СТОДОЛЯ" І "ВЕЧЕРНИЦЬ".

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00 Telephone: St. John 1468.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого класу — виходить два рази на тиждень: В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Товариство "Українських Робітничих Вістей".

Передплата на рік \$4.00 Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Неповищення в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувач, внаслідок невдачі, що бачив звороту своєї рукописи на слушай П неповищення та залучить поштовою марку на П пересилку.

ТРЕБА ВЧИТИСЯ ВІД БУРЖУАЗІЇ.

Загальною надією, що під час надходячих виборів в північній Вінніпегу консервативна партія виставить проти МекМоррея свого кандидата, який на всьому правдоподібність мав бути др. Блейк, бувши посол до домініального парламенту.

Та всі ці сподівання оказались неправдивими. Консервативна партія рішила минулої п'ятниці не ставити свого кандидата проти МекМоррея.

Рішення консервативної партії повинно бути великою наукою як для самого Гінса і його партії, так і для робітничої класи взагалі.

Буржуазія знає, що як вона поставити в північній Вінніпегу двох своїх кандидатів, а робітників лише одного — то перемога буде бо стороні цих послідних.

А як поступать робітники? Чи так само об'єднують свої сили проти спільного ворога? Чи також виступають єдиним фронтом в боротьбі з буржуазією?

Зовсім ні. Політики з Независимої Партії Праці ставлять на власну руку свого кандидата і кажуть всім робітникам в північній Вінніпегу, щоби вони на него голосували.

Для характеристики як ведеться "політика" в Независимій Партії Праці, хай послужить той факт, що алдерман Гінс ще геред своїм відвідом до Європи уповажив своїх приятелів номінувати його кандидатом на слушай виборів.

Чи не "робітнича" це політика? Чи не робиться цего в інтересі працюючих мас?

І ось такого кандидата, що сам виставив свою кандидатуру ще перед розписанням виборів (покинувши в тісний кружок приятелів-політиків), такого кандидата Независима Партія Праці хоче представити перед робітництвом північного Вінніпегу як загально-робітничого кандидата, на якого повинні бути віддані кожній робітничий голос.

Независима Партія Праці відкинула протестну руку інших робітничих партій та організацій і пішла до виборів на власну руку. Це повинні запам'ятати добре всі робітники і робітничі в північній Вінніпегу.

Партія алдермана Гінса і взагалі всім робітникам треба вчитися класової солідарності з поступку консервативної партії під час теперішніх виборів, себто — треба вчитися тої солідарності від буржуазії.

"БУНТ" НАЗАРУКА ПРОТИ ПЕТРУШЕВИЧА.

Петрушевнич замінює Назарука іншим долярхопом.

Петрушевнич після Назарука до Канади з метою збирати гроші на себе і свій "штат". Назарук горлав, кричав, взивав, промовляв до твердих патріотичних сердець, воював брехнями й демагогією — і тяжко запарьовані долярники сунулися. Несвідомі фермери і робітники давали свої гроші, бо Назарук запевняв, що тільки Петрушевнич за допомогою долярів і антантів "відвоює" Галичину від польських панів.

Замість цього панки у Відні. Сканда, "міністерський" бунт! Посилання десятків листів до Назарука, щоб нарозумити та спам'ятати його. Писали близькі товариші його, всі "народні провідники", їх жінки, його рідні і всі і всі. І по довгих коровадах дещо виторгували, але 9 (дев'ять) тисяч долярів Назарук по сьогоднішній день задержав в себе і нікому не хоче віддати.

Тимчасом у Відні крик і гвалт. "Політики" не мають з чого жити. Всі гроші протряпалися, а нових — хоч заріж нема. Жінки "міністерів" wraz з чоловіками тяжко проклинають пана

Назарука і безперервно засипують його листами. (— Бійтеся бога, пане доктор, ви пишете нас! — Присилайте гроші, бо нам цікають по 100 тисяч австр. корон, а це смішна сума. Нам в місяць треба найменше 3—4 мільони! і т. д.)

Та Назарук вперся і ані рух. І незадоволений "президент" замінює Назарука новим, більш надійним долярхопом — Біберовичем, який саме тепер в дорозі до Вінніпегу.

Про всі ці справи патріотична преса мовчить і ми подаємо їх до загального відома, як характеристичний факт для патріотичної роботи. Свідоме робітництво своїх грошей Назарукові не давало і ніколи не дасть подібним типам. Але ті, що впади жертвою обману пана "міністра" і кривавий гріш сунули йому, як представникови "уряду" Петрушевнич, повинні поставити своєму долярхопови такі питання:

1. Чому Назарук так до 14. марта, як і пізніше — горлав складаючи гроші на "уряд" Петрушевнич, а в дійсності ті гроші не посилав туди?

2. Чому про свою зневіру та "бунт" не повідомив до цього часу в пресі своїх "бондовців", а далі збирав гроші під покришкою Петрушевнич?

3. Чи його у Вінніпегу посилав Петрушевнич, чи "трудова" й радикальна партія? Як так, то чому він про це мовчав і як офіційний представник "З.У.Н.Р.", говорив на віках за Петрушевнич, а в душі був ворогом його? Як назвати таке лицемірство?

4. Яким правом Назарук, як тайний представник польонофацької "трудова" партії і сервісько-радикальної — прикривався плашкою "представника" З.У.Н.Р. і збирав гроші брав таку платню, що пробує кулувати у Відні влітку?

5. Чому про свої наміри не інформував своїх вірних сторонників і держав в тяжкому обмані тисячі несповідних фермерів і робітників? Чи хоч 10 людей на цілу Канаду знає про це, що Назарук кривив ради долярів душею і на віках звів складаючи гроші на "уряд" З.У.Н.Р. — а тихцем цей "уряд" зовсім ігнорував?

6. Чому так багато говорив він про чесність, а сам, з точки погляду сторонників Петрушевнич і "бондовців", поступав зовсім протинво?

7. Чому не повідомляв він, дотеперішній ідеолог петрушевничини, широкий загал про своє розчарування і зневіру в "уряд" З.У.Н.Р. і два рази пресив радикальну партію у Львові відкликати його з того "уряду", на що одержав відмовну відповідь? Чи так роблять дійсно чесні люди і громадяне?

На ці питання пан Назарук повинен дати як найточніший відповідь і цього мусить домогатися тяжко обманені бондовці.

Всі повисші наші відомості ми знаємо з левих, достовірних жерел і то з середовища "уряду" З.У.Н.Р. Вирочим вістки ці скоро потвердять навіть патріотична преса, бо пан Петрушевнич буде добиватися одержання тих тисяч, які зібрані в його імені і задержані непослушним, буйним "міністром".

І хоч п. Назарук сьогодні вже тільки приватна людина, але ж він був офіційним представником і мусить здати звіт з своїх "зделок" перед обманеним фермерством і робітництвом.

Підносимо цей факт, як новий доказ чести й витривалості "патріотів". Не боронимо тут (і не думаємо) Петрушевнич з його фіктивним "урядом", ані не нападаємо на пана Назарука. Ми, свідоме класове робітництво, найменше з усіх потерпіли, бо з першого дня не вірили в ширість галючих слів патентованих патріотичних обманців, однаково, чи то в Канаді, чи в Америці, чи в Відні, чи в Галичині.

Але ж за нашу прямотиніну, чесну працю нас називали оті панки преріжними, вуличними словами, від зрадників народу, москвофілів, до сконків. Та праця кожного є найкращою відповіддю. І сьогодні, підносячи лицемірство і "бунт" буйного пана "міністра" Назарука, ми ставимо скромне питання:

Хто з нас зрадник і сконка? Хто завогне гнилим трупом і безсоромним скритим обманством українське фермерство і робітництво?

Відповідь ясна і про неї говорити не будемо. Слово "skonka" видигне паном Назаруком в самий час. Воно набрало вже сьогодні права горожанства так само, як титул "доктора" або "професора".

Нехай! Вся ця сконківщина зриває більша з очей несповідних дотер українських фермерів і робітників — і з неї ми тільки радіємо.

"Грацю" Назарука найкраще осудять ті, які до цього часу були його вірними вівцями і баранами і — впади жертвою тяжкого обману.

"СКОНАЙТЕ, ЗДОХНІТЬ У ПИВНИХ"

Під таким наголовком львівська "Земля і Воля" містить одну статтю:

Від коли з Радянської України почали доходити вістки про українську державних установ, армії, шкільництва і проф. робітничого руху, цих найважливіших ділянок суспільного і культурного життя — капіт націоналісти понали в острах.

Для них українцізація — це смертельний удар у саме серце. Вони раділи, затирали з утіхи руки, і швидко потупали найменші промахи невідповідальних одиниць в радянських установах, їхні виступи проти української мови і української культури. Нікуди правди діти, що в Україні чинало т. зв. русофатів, для яких українське національне питання не існує, за те матушка Росія в їх умі, все ще та сама первовісна Росія, прибрана тільки в червоні коліри для унісшого зображення всіх руських і неруських земель.

В часі громадянської війни Радянська влада і Компартия не мала змоги виступити проти цих шкідників як слід, бо треба було ратувати революційні і майбутні соціалізму і на разі треба було тольнувати і динитись крізь пащі на декізаті тої шкідливої гидри.

Радянська влада в часі громадянської війни була в такому самому становищі, як З.О. У.Н.Р. під час польсько-української війни в Галичині. Тодішній міністер внутрішніх справ Др. Макух, коли до його доходили слухи, що по харчевних урядах діються страшні надужиття, мусів вислати до них інспекторів і ці сконкатували надзвичайне хабарництво серед "патріотів", які займали відповідальні пости. Тоді піднявся голод, що треба усунути цих шкідників, але Макух тоді заявив, і зовсім раціонально, що не час тепер на ніякі реформи в тій області, бо ціла будівля тріщить і грозять заваленням.

І справді будівля тріснула і Макуху не прийшлося таки перевести ніяких реформ, а "патріоти" з харчевних урядів використали знаменито свій час нагріти кшійні громадським добром. Тепер вони власниками камяниць і 30-морговних господарств і дуже льохляні польськы обивателі, які не змішкуються в ніяку політику і не беруть участі в ніякому громадському життві. Живуть собі спокійно і агадууть при картах і пивниці, як то вони завжди "будували" Україну, але "лютий ворог" і "зблизовичені маси" довели їх до упадку.

І вся ця погань і гниль, яка ані пальцем не кинула, коли треба було боронити тоїж держави, яку вони збиралися будувати,

а тільки й знали реатигати державне і громадське добро, найбільше накудуться на Радянську Україну. Радянська Україна пережилла вже кризу і тепер почалася вже зметка радянського державного апарату від цих уєих гнилих елементів, які стараліся тайком довести до руйні це, за що прозлетаріят сьогоднішнього Союзу Сов. Рад. Републік клав свої голови і кривавіє.

Прийшов момент відбудови. Наперекір верескам націоналістів і соціалпатріотів про банкротство радянського устрою, ця відбудова поступав великими кроками вперед. Ухвалі партійних з'їздів відносно української переворотяться конектентно в життя.

І тут націоналісти і соціалпатріоти шльком здуріли. Як же це? Справді більшовики не теоретики, доктринери, а й практики, які не тільки мислять язиками, але перемелене дійсно переводять в життя. Краща частина емігранції зрозуміла тепер свої похоби і змінила вже свої настрої і погляди відносно Радянської України та вибирається на Україну для реальної творчої праці, а праці тої багата. Тепер щетільні жінки скрайних реакціонерів з шд знаку Скоропадського і жінки "соціалістів" з шд знаку Випиньчків, Шаповалів, Мазел і Ганкевичів, які, о скільки ходити о поборювання Радянської України, мусять йти одним фронтом з найчорнішою реакцією, дальше брешуть на Україну селяні і робітничі.

Але і їм грунт з шд шд усунується, бо сьогодні їм вже нікуди йти. "Смішні чужим, своїм предетарям чуки". Ми їм нічого більше не можемо побажати — як повторити за великим поетом: "Скочайте, здохніть у пивних, щоб ваші й кости перетрухли й поцвіли".

Надійтеся... Пам'ять себе в своїй брехії. Ми шйдемо вперед — історія не жде".

ГРИНЬКО ПРО МІЖНАРОДНЕ ПОЛОЖЕННЯ.

Дня 27. серпня ц. р. відбувся в Києві пленум Мійської Ради. З докладом про міжнародне становище виступив тов. Гринько.

Що +опреділяє міжнародне становище?

Становище, каже тов. Гринько, опреділюється двома моментами — зміщенням капіталу на Заході та ростом революційного національного руху колоніальних народів Сходу. Наш Радянський Союз якраз перебуває в центрі цих двох течій, які через це відбиваються на нашої політиці.

Неп і сучасна постановка національної справи виникли під денким впливом зазначених моментів.

Переходячи до оцінки сучасних подій, тов. Гринько зауважує, що Льозанська конференція є певна й велика перемога Туреччини, яка пояснюється не стільки успіхами турецької армії, скільки ріжними суперечками серед союзників.

Тов. Гринько наводить низку цифр, які кажуть, що Франція після окупації Рурушнини стала першою країною по-вдодобуванню заліза і вугля. Але не для того велі війну Англія, щоб замість Німеччини конкурувати з дукою Францією. Звідси виникають численні суперечки між союзниками.

Переходячи далі до оцінки останніх подій в Німеччині, тов. Гринько зауважує, що всі зміни у внутрішній політиці Німеччини є перемогою німечької Комуністичної Партії, яка невпинно революціонізує німечьку робітничу класу і невпинно веде її до соціалістичної революції.

Схарактеризувавши коротко становище в інших країнах, тов. Гринько переходить до стану С.С.Р.Р.

Невідомо, хто найбільше виграв у Льозанні, хто став найбільш популярним серед народів Сходу — Кемаль, чи Чичерін. Ось чому на нас ремствує лорд Корзон. Але ще більше, ніж Льозанна, Корзона хвилює наше економічне зміщення.

Відродження нашої промишловості, ослаблення грошевої кризи, відродження сільського господарства, нарешті Всесоюзна вистава — ось економічні фактори, що свідчать перед усім світом про творчу силу соціалістичної революції. Це найкращий агітаційний засіб і найбільша загроза капіталістичному світові.

Закінчуючи свій доклад, тов. Гринько підкреслює чергові завдання нашої внутрішньої політики — відродження нашого господарства, зміщення союзу за робітництва з селянством і вперед боротьба на третюму фронті — фронті культури.

Резолюція. По докладу тов. Гринька було ухвалено таку резолюцію:

Пленум Мійської Ради разом з представниками фавзавкомів, Червоної Армії і правління профспілок доводить до відома робітництва й селянства Київщини, що в сучасний момент заострення взаювідносин між капіталістичними державами досігало такого напруження, що становище німечького народу приборало такі катастрофічні форми, що стає можливим новий вибух озброєної класової боротьби на Заході.

Тому пленум горячо вітає асігновання Червоним Профінтерном одного мільона золотих марок для підтримки звільнених з заводів страйкуючих робітників і разом з тим заявляє, що українські робітники й селяне придуть на допомогу німечькому пролетаріатові і майбутній Радянській Німеччині.

Пленум Мійської Ради провтає також горячо проти невизнання англійським урядом візи, виданої тов. Раковськомуму на повноправне представництво С.С.Р.Р. в Англії і висловлює повну надію, що англійські робітники примусять свій уряд допустити тов. Раковського до захисту Радрепублік.

Пленум Мійської Ради провтає також горячо проти невизнання англійським урядом візи, виданої тов. Раковськомуму на повноправне представництво С.С.Р.Р. в Англії і висловлює повну надію, що англійські робітники примусять свій уряд допустити тов. Раковського до захисту Радрепублік.

Пленум Мійської Ради провтає також горячо проти невизнання англійським урядом візи, виданої тов. Раковськомуму на повноправне представництво С.С.Р.Р. в Англії і висловлює повну надію, що англійські робітники примусять свій уряд допустити тов. Раковського до захисту Радрепублік.

БЕЗРОБІТТЯ В ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ ЗРОСТАЄ.

ЛОНДОН, 28. вересня. — Економічна криза в Англії прибирає чимраз ширші розміри, бо безробіття зростає з кожним днем. Зима вже за плечима, а многі англійські робітники не мають що їсти і в що вбратися.

Всю вину за безробіття робітники складають на французьке правительство, бо воно своєю окупацією німечьких земель загальмувало німечько-англійську торгівлю і через те в Англії запанував велике безробіття.

В виду того фавові робітничі юні в порозумінню з Партією Праці скликали спільне зібрання, на яким обговорено причини теперішнього безробіття і ухвалено резолюцію, щоби прем'єр Балдвін негайно скликав парламент і присіпшишні вирішення справи воєнних репарацій, бо усунення французько-німечького непорозуміння змінить критичне положення англійського робітництва.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

12. жовтня 1849 р. процес петрашевців за пропаганду соціалістичних ідей; судили Петрашевського, Достоєвського, Ахшєрмова, Плєшєєва та інших; багатьох засуджено на катури.

12. жовтня 1920 р. у Ридлі підписано преміарию преліментарний мир між Р.С.Ф.С.Р. та У.С.Р.Р. з одного боку й Польщею з другого.

13. жовтня 1879 р. випуск 1-го числа "Народної Воли" під редакцією М. Морозова і Л. Тіхомірова, що друкувалася в тайній друкарні.

14. жовтня 1918 р. виступ лівих есерів проти Радянської Влади в Петербурзі.

14. жовтня 1919 р. радянські війська прорвали денікський фронт і захопили Київ.

14. жовтня 1920 р. розгромлення армії Врангеля коло Нікополя та Каховки.

15. жовтня 1918 р. гетьман Скоропадський запропонував донському урядові скласти союз проти большевизму.

НОВА КНИЖКА!

Вже вийшла з друку і продается дуже потрібна для кожного робітника книжка Карла Маркса п. н.:

НАЙМАНА ПРАЦЯ І КАПІТАЛ

Переклад з нового німечького видання під редакцією В. Сімовича. Об'ємна 74 сторінки друку меншого формату і коштує лише 20 центів. Замовлення і гроші посылати на адресу:

Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.

ЦІННА КНИЖКА

Кожний український робітник в Канаді повинен мати в своїй бібліотеці і користати з цінного наукового твору Юлія Липерта п. н.:

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ.

Книжка обнимає 400 сторінок друку більшого формату, зі 112 ілюстраціями, напечатана на книжковій папері. На українську мову переклав П. Дятлів. Ціна цієї книжки \$2.50.

Для відділів і філій Ст. У.Р.Д. та відділів У.С. Р. П.К. чьки за поповнювати ціни. Замовлення посылайте на слідуючу адресу: J. Boychuk 21 Denison Ave., TORONTO, ONT.

"КОСМОС"

УКРАЇНО-АМЕРИКАНСЬКЕ ВИДАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО

Досі вийшли з друку слідуючі книжки Видавничого Товариства "Космос":

- ТЕОРІЯ ІСТОРИЧНОГО МАТЕРІАЛІЗМУ. (Н. Бухарин.) 325 сторін \$2.00
КАРЛ МАРКС, ЙОГО ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТЬ. (Ю. Стеклов.) 112 сторін .25
ЧЕРВОНА ЗОРЯ (УТОПІЯ). (А. Богданов.) Друге, переглянуте видання. Переклад Ост. Нитки, ілюстрації Ів. Бабія. 160 сторін .25
ПОРАДНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. (Проф. О. Сивяцький.) 150 сторін .35
МАТЕРІАЛІЗМ—ФІЛОСОФІЯ ПРОЛЕТАРІАТУ. (Горев.) 112 сторін .25
ЗАРОБІТНА ПЛАТА, ЦІНА І ЗИСК. (Карл Маркс.) .20

Замовлення на ці книжки разом з грішми посылайте до: UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard & McGregor Sta. — Winnipeg, Man.

НАЙНОВІША КНИЖКА "КОСМОС"

Отто Авсем, КОМУНІЗМ. Історія його розвитку в боротьбі трудящих за своє визволення. Ілюстрований підручник для школи і самоосвіти. Частина I. до наукового соціалізму.

Завдяки поклати фундамента під розвиток марксистської літератури на українській мові, "Космос" у першу чергу поставив собі завдання дати солідний курс історії пролетарської боротьби, що через віки невпинно точилася під благородним знаком вселюдської рівності, справедливості, комунізму. І тут виявилось, що такої книжки в доступній широкому загалові читачів формі — нема, нема в усій світовій літературі. "Космос" є однак не настрашило. З допомогою Наркомосіти У.С.Р.П. торік викликано було відповідну людину з України і наслідок її старанної роботи йде сьогодні в друкарню.

Революціонер робітник здебільшого знає хіба програму своєї бойової партії, бореться за її ідеали більше інстинктивно, ніж у наслідок глибокого пізнання свого місця в цій боротьбі. Нераз охоплюють його сумніви, — чи-ж дійде коли пролетаріат до того високого щастя, куди його веде партія. Для величезної маси салдатів революції — комунізм справа далекої будучини, а народився хіба сьогодні, найкраще — ввечері. І от тут то їй треба нашому борцеві дати книжку, що навчала-б його, що комунізм не є щось вигадане, що ідея комунізму живе довгі віки і що боротьба, яку ведуть робітники в Союзі Радянських Республік, в Європі, Америці, Азії, Австралії — словом, по цілому світі — стара, як той світ, і в протязі часу невпинно розвивається. Тепер ми доходимо до кінця тої боротьби.

І коли наш рядовий робітник зрозуміє, що він не самотній, що не самотній і весь інтернаціональний пролетаріат, бо нічим і нікому не зломати його залізного союзу з пролетаріатом минулих і будучини, — то енергій і завзяття в такого рядового робітника лише побільшає і сумніви раз на завжди уступають перед ясною свідомістю доцільності своєї поведінки, немичності перемоги та збудовання справедливого царства праці.

Книжка Отто Авсема написана популярною й легко зрозумілою мовою. На доказ цього подаємо нижче уривок з неї.

ВСТУП.

Вивчаючи історію людства, мимоволі спостерігаємо, що економічні й політичні умови життя всіх народів протягом віків і по всіх місцях землі розвиваються в згоді з однаковими законами. Виходить, ніби кожний народ, що з'являється на терені історії, повинен пройти своє дитинство, юнацтво і дозрілий вік. Мало того: у народів, що дійшли в свій час до того ступня розвитку, що його ми означуємо по цій мірці як дозрілий, а потім через якісь зовнішні катастрофи чи внутрішні хвороби в своєму державному організмі зійшли зі сцени історії, ми зовсім виразно бачимо прикмети початку переходу до нових форм продукційних і політичних відносин, що нагадують відомі нам тепер соціально-політичні рамки. І далі: цілком так само, як у народів, відділених один від одного віками, ми знаходимо цілком подібні форми господарських взаїмодіючих, — ми за тих самих епох бачимо в них і подібні ідеології, спільні віровчення, програми чиніння. Великий учитель сучасного соціалізму, Карл Маркс цей зв'язок між умовами матеріального побуту й ідеологією кожної класи за кожної епохи з її соціально-політичними ідеалами означив своїм відомим афоризмом: "Свідомість зумовлюється буттям". Сябто: своє пізнання добра і зла, своє міркування про

сучасність, свої мрії про будучину кожда клася кожної історичної епохи витворює з обставин свого господарського побуту. Ось через що і в Римлян I віку і в Германців XVI. віку нашої ери ми знаходимо однакові ідеї.

Ілюструймо нашу думку хоча-б одним прикладом: в історії кожного народу приходить момент, коли дуже великі багатства починають скупчуватися в руках невеликого кола привілейованих осіб. В політичній економії цей момент зветься періодом початкового нагромадження, торговельного капіталу. Це нагромадження завжди дуже болісно відбивається на хліборобській людині і тому спричинюється до кривавих подій. За 70 років до початку нашої ери в старому Римі повставання рабів, кріпаків і вільних селян бурною пронеслося по Італії і ворухнуло світовою імперією більше, ніж яка зовнішня війна. В XIV. XV. і XVI. віках селянські повстання в Англії, Франції й Німеччині під стягом мужицької рівності пішли проти нових капіталістичних відносин, а через півтора століття пізніше Степан Разін повторив те саме в Росії. Вивчаючи всі ці селянські повстання спостерігаємо схожість і причини, що їх викликали, і домагань, що повстаниці висували, і обставин загибелі цих рухів.

Народи йдуть одним шляхом, краще сказати — в одному напрямку паралельними стежками. Через це, приклавши до історії порівняв методу, було встановлено, що подія світової історії на стару (до переселення народів), середню (до відкриття Америки), нову (до XIX. віку) і найновішу — цілком штучний. На ділі кожний народ за час свого історичного існування переходить свій старий, середній і новий вік.

В чім же полягають характерні особливості старого віку, середньовіччя і нової історії в житті кожного народу?

В прастарі часи, себто в своєму історичному дитинстві, всі народи землі були організовані в держави з певними кордонами, а в ордах чи племенах, що живуть здебільшого мандрівним життям. Життям цих народів керує не якийсь писаний закон — бо й самого писаного нема — а звичаєве право, збудоване на основі мало не повної економічної рівності всіх як у продукції (добування), так і в споживанні (розподілі). Знярядя продукції це таке приступне й примітивне (просте), що зовсім виключає всяку можливість нагромадження багатства та експлуатації людини людиною. Навіть рабство ще зиску не дає. На чолі племені стоять ватажки, старшини, царки. Ні приватної власності, ні односторонньої родини ще нема. В таких формах починалась суспільність у всіх народів землі. Про це ми довідуємось як з сучасних спостережень над життям дикунів, так і з оповідань мандрівників з більш культурних народів, що навідувалися до первісних народів, а також з уважного дослідження давніх лісен, казок і стародавньої письменності. Всі ці джерела саме й дають ґрунт для того висновку, що хода розвитку людської суспільності починається зі стану загальної рівності, без приватної власності і в формі племенної організації.

З того часу як соціалісти внесли цю теорію в свою науку про людську громаду — свою соціологію, — несоціалістичні вчені по всіх країнах почали доводити, що про копіюнізм у первісних народів не може бути й мови. Спроби ці, однак, нічого не осягли і нікому переконати не могли, вже через те, що виходили від кабінетних учених, котрі теоретичними побудовами намагалися спростувати те, що безсумнівно ясно було встановлено на місці в спостереженнях над життям первісних народів

за всіх часів і на всіх ділянках земної кулі. До того-ж наперед поставлена мета і завдання цих змагань запровадити буржуазні вчені — були надто ясні. Треба було довести, що право приватної власності народилося на світ разом з людством, що воно, мовляв, властиве природі людській, завжди було, є й буде, — що воно від бога. Далі, що родина, як господарська одиниця, з її правом спадщини, також відвічна й неперушна; що вся християнська мораль, як її створив апостол Павло (а не Назаретський тесля) — є єдиною мудрою формулою справедливих людських відносин у царині соціального, й політичного життя. Довести-ж ці наперед узяті твердження — неможливо, бо всі наукові спостереження їм суперечать.

Ґрунтовні дослідження Моргана, Енгельса й пізніших учених тепер, вже безсумнівно ясно встановили, і це всі признають, що в найстаріші часи людство жило ордами і не знало ні приватної власності, ні індивідуальної родини, як суб'єктів цього права власності. Всею продукцією й споживанням було організоване цілком по комуністичному. В австралійських дикунів, наприклад, ми й тепер бачимо звичай, що з убитого звіра належить тому, хто його власне вбив, тільки найсміячийший шматок м'яса, вся-ж решта ділиться між членами орди. В племені, що живуть у напівпервісних умовах, але вже по-

части заземлені нашими торговельними зв'язками і юридичними нормами (напр., сибірські тубільці), натрапляємо на дуже своєрідну мішанину й сполучення первісного комунізму з ідеями "священного" права власності і "придбаних прав".

Первісний комунізм починає розкладатися в міру того, як менше риб чи дичини, сусідні орди починають тіснити одну на одну, а знярядя продукції удосконалюються. Повстали привілеї для дужих; звичайне право легалізує ці привілеї, а вони своєю чергою створюють майнову нерівність і готують ґрунт для майбутнього поділу людства на класи під знаком приватної власності.

Цей найдавнійший період кінчається, коли племя стає ослімим, територіально організується в громади, села, міста, округи і переходить до хліборобства. З цього моменту народ переходить у період своєї давньої історії. Поселенці намагаються провадити життя в формах старої суспільності, бо іншої не знають, але нові умови господарського життя категорично вимагають нового правопорядку. Те, що тільки невразно закреслювалося в первісному періоді, тепер, за цієї давньої епохи починає виявлятися остро: тутко йде процес розколу суспільної передтим громади, процес поділу людства на класи.

(Кінець буде.)

3 МІЖНАРОДНОГО РУХУ СІЛЬСЬКОГО РОБІТНИЦТВА.

Куди ми пригаємось по-ложено сільського робітництва, не тільки у нас, але й скрізь по всіх капіталістичних державах світа, то завважимо, що скрізь воно майже одне і те саме, скрізь визискує й нуджа, скрізь умовини життя сільського робітництва о много гірші навіть від умовин життя міського робітництва. Промисловий міський пролетаріат вже від давна об'єднаний в свої класові й політичні, пролетарські організації, бореться за поліпшення свого економічного положення й своєю організованою силою примушує своїх підприємців до уступок на свою користь, під час коли сільський пролетаріат, або цілком не організований, як у нас, або ще не належно організований, не може мати такого впливу на підприємця, щоб примушувати їх до того, щоб вони йшли на уступки. Землевласники і ділячі, які у всіх майже капіталістичних країнах мають у своїх руках 90 проц. всієї землі, знають добре, що сільський, темний і незорганізований робітник хоч і нарікає на свою долю, хоч і обурюється на визиску, то все таки вінкиди примушений голодом, під працювати на їх землю за таку ціну, яку вони йому самі встановляють. І дійсно сільське робітництво, безземельне і малоземельне селянство, не бачучи ніякого виходу і не маючи ніякого способу заробітку як працю на рілі, в своїй незорганізованості мусить користися цим визискувачам ради самого життя, ради самої необхідної егзистенції. Навіть малоземельне селянство, у якого є все таки якийсь клаптик землі, не в силі вижити з неї і мусить йти заробляти.

Незорганізованість і несамоодіянність працюючих мас села, це вода на млин визискувачів-землевласників. Маючи змогу вибирати у великій кількості слухняного й безсильного працюючого елемента, вони стають тим нахабнішим у визискуванні, бо знають, що не стрінуть за ним опору. Інакше справа мається, коли вони мають до діла з організованою сієюю. Тоді вони мусять поступати обережно, бо знають, що на всякі насильства чи визиску з їх сторони, робітництво відповість такою самою рішучою мовою. Це й спонукало сільське робітництво деяких країн до організування в класові органі-

зації сільської бідноти. Цей організаційний рух хоч обняв вже мало що не всі країни світа, однак він все ще молодий, несконсолідований і за слабкий, в порівнянні з рухом промислового пролетаріату, який має за собою вже цілу історію боротьби, змагань й побід.

Польща. Польща належить до тих країн, де вся майже земля-находиться в руках великих землевласників і куркулів, а маленька тільки її частина в руках бідного селянства. Стрінути можна скрізь в Польщі подібні, як і в Галичині сільські "карликівати господарства", які складаються з 1 або з півтора морга землі. Бувають також села, де мешкає 60 "господарів" і мають всі разежно 7 коров. Перед війною мусів цей сільський пролетаріат заробляти в поміщиках, шукати праці по містах, або їхати по заробітку до Німеччини, чи Америки. Тепер по містах загальне безробіття, а також і в Німеччині та Америці, більше робітників, чим зайняти і тому все сільський пролетаріат Польщі примушений за нужденню платно працювати на ділячів та землевласників.

Як поведуться ці ділячі і їх офіційності з такими робітниками не треба й казати, бо наше східно-галицьке селянство знає це все дуже добре з власного досвіду. Праці тих нещасних жертв визиску не охороняє ніякий закон. День праці триває так довго, доки можна тільки працювати, або доки подобається ділячам.

І тепер він незорганізований і розбитий в повній неволі у ділячів і куркулів. Соціал-патріотична П.П.С. не дає і не може дати про него, бо це наразило-б її "заслужений авторитет" на неприємність зі сторони буржуазії. Останніми роками доперва революційна частина польського пролетаріату почала втягати ці селянські маси в організаційні рамки, гуртуючи їх в "Союз пролетаріату Міст і Сіл".

Литва. До війни становила Литва складову частину Царської Росії і тому литовський пролетаріат находився в подібнім положенню як і пролетаріат всіх країн царської імперії. Революцію 1905 р. здавила і тут криваво російська реакція. В 1916 р. окупували Литву німецькі війська. В часі цієї окупації годі було й думати про організаційне жит-

тя, бо над цілою територією висів зеліаний пастук конерського мілітаризму. Доперва по відмарші німецьких військ в 1919 р. розпочато організувати селянство. Зорганізоване селянство розпочало свій час страйки по фільварках. В доволі короткому часі дійшло до страйків аж в 84 фільварках, в яких взяло участь кілька тисяч робітників. Провідників цих страйків внарештувала була поліція і довший час держала по тюрмах. По цих страйках почали організувати селянство і клерикали. Зараз існують два роди організацій сільського робітництва Литви. Революційні організації, які числять понад 9.000 членів і клерикальні організації з 3.000 членів. Крім того вдалося соціалпатріотам удержати під своїм впливом деякі організації з 2.000 членів. — В липні ц. р. відбувся великий конгрес професійних організацій сільського робітництва, в якому взяло участь 200 делегатів, які заступали більше чим 40.000 організованих робітників. Поліція арештувала більшість учасників конгресу, але все таки вдалося відбутися конгресу і вибрати Центральне Бюро, яке невдовзі також арештовано. Литовський уряд почав страшно тероризувати всі професійні організації, сподіючися в цей спосіб розбити і знищити революційний пролетарський рух. Революційні організації так промислового, як і сільського пролетаріату мусіли перейти в підпілля, щоб там вести дальшу революційну працю. Арештовання й в'язнення не сходять з порядку дня. Проти робітників заведено внімковий стан. Знесено 8-годинний день праці і встановлено 12-годинний. Однак мимово всегострій литовського пролетаріату високо революційний.

Репресії уряду хоч зменшили подекуди число незалежних членів професійних організацій, але за це консолідували ряди дійсно революційного пролетаріату, який жеде тільки відповідного часу.

Голяндія. В околиці Ольгенслята вибухнув страйк сільського робітництва у всіх тамешних фільварках та більших сільських господарствах, бо власники хотіли продовжити день праці о годину, а об'єднати рівночасно заробітну платню о 20 процент. З вибухом страйку поліція почала тероризувати та переслідувати страйкуючих. У цілім ряді сіл заведено було внімковий стан. Більш як двома особам не вільно було ходити разом по улиці, не вільно було відбудувати ніяких сходів і нарад. По кількатисячневим страйку і по невдачі підприємців зломити його спровадженням робітників з інших місцевостей, власники мусіли пофнути свої плани, в наслідок чого робітники з кінцем липня повернули до праці.

Болгарія. Болгарія це наскрізь рілницька країна. З загальною числа населення, яке з кінцем 1920 р. виносило 4.861.439 душ, 80 проц. мешкає по селах і займається рілництвом. Управної рілі є в Болгарії 79.824.508 декарів, 41.51 проц. якої належить до селян, 16.45 проц. належить до великих землевласників і ділячів, а 42 проц. належить до держави, монастирів, церков і т. п. Після урядових даних є в пролетаріаті 150.000 сільських пролетарів (разом з родинами 210.000 душ). Спосіб управління рілі був до недавня ще цілком примітивний і шойно тепер починають вводити в сільській господарства уліпшені знярядя та рілницькі машини. До війни не було в Болгарії ніякої організації сільського робітництва, а й рух промислового пролетаріату не маючи відповідного підложа, розвивався дуже слабо. До цього додучувалася ще одна важна причина, а саме низький культурний рівень болгарського селянства. По війні, в 1919 р. почали творитися в деяких місцях, місцеві професійні організації сільського робітництва, а в вересні 1920 р. відбувся конгрес цих проф. організа-

(Докінчення на 4-ій сторони.)

НОВА ЦІННА КНИЖКА!

Ми дістали з Європи дуже цінну книжку для кожного свідомого українського робітника і фермера, написану А. Богдановим, п. н.

Початковий Курс Політичної Економії

(В ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДЯХ)

Є це перша того рода книжка в українській мові. Книжка має 127 сторін дрібного друку в самих питаннях і відповідях. Неодін робітник, що читав вже матеріали про політичну економію з інших книжок і не міг все зрозуміти, має тепер спробою вирішити незрозуміле. Бо в цій книжці є 300 рілних питань в обсягу політичної економії і довші або коротші відповіді на них.

ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТИВ.

Замовлення і гроші посилайте на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS, COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS., WINNIPEG, — — MANITOBA, — — CANADA.

УВАГА! — ДІЯСНА НАГОДА! — УВАГА!

Повідомляємо всіх наших читачів, котрі складають собі бібліотеку і дорожать кождою доброю книжкою, що тепер мають нагоду набути всі числа журналу

"ГОЛОС ПРАЦІ" ЗА 1922 РІК

оправлені в одну гарну книжку тільки за \$2.00.

Книжка має в собі числа "Гол. Праці" за місяці: цвітень, май, червень, липень, серпень, вересень, жовтень, листопад і грудень на суму \$1.95, оправа і вилія коштують \$1.05, що разом вносить \$3.00. Ви маєте тепер нагоду дістати цю прекрасну книжку тільки за \$2.00. Спішіть з замовленнями, бо сільність книжок не велика. Колись пізніше неодін з нас хотів би мати таку книжку, але тоді БУДЕ ВЖЕ ЗА ПІЗНО.

Замовлення разом з грошми посилайте на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man.

ЖЕНЩИНИ-РОБІТНИЦІ! ЧИТАЙТЕ І ЯК НАЙДАЛЬШЕ ПОШИРЮЙТЕ СЕРЕД ЖЕНЩИН-РОБІТНИЦЬ свій місячний журнал

Голос Робітниці

який містить цікаві статті про рух серед жінок-робітниць в цілому світі, популярні наукові статті, оповідання, вірші і т. д.

Передплата вносить на рік 1 долар; на піврік 60 цт. Поодинокое число 10 цт.

Передплату і замовлення належить слати на адресу: THE VOICE OF WORKINGWOMAN, Ukrainian Labor Temple, Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ РОБ. ЗАП. ТОВАРИСТВА!

ОРГАНІЗУЙТЕ ВІДДІЛИ Р.З.Т. НА ПРОВІНЦІ!

За ініціативою Стотваршення Укр. Роб. Дім розпочато в Канаді організацію Робітничого Запозомого Товариства (в скороченню — Р.З.Т.).

Цілею Р.З.Т. є створити касу взаїмопомочі, з якої мається помагати членам Р.З.Т. в разі якогось тяжкого з ними випадку або слабости. На случай смерти свого члена, Р.З.Т. має дати поміч його сімі або родичам у формі виплачування певної суми помертвого, залежно від того, як задовго такий робітник був членом Р.З.Т.

Кожний робітник, працюючи у фабриці, копальні, в лісі чи при якійсь іншій роботі, є наражений на різні тяжкі випадки і на слабости в наслідок ненормального життя. Хто йому тоді поможе?

Треба за здоров'я старатися, щоб забезпечити себе і свою сіюю на всякий випадок, сотки яких трапляються річно. Для цього треба тепер стати членом Р.З.Т.

Сім членів на провінції можуть зорганізувати відділ Р.З.Т. За інформаціями, аплікаціями і статутами звертатися до головного заряду Р.З.Т. в Вінніпегу. Статут і аплікації до поодиноких робітників на провінцію не висилається, а лише до відділів. Тому старайтесь засновувати відділи в своїй місцевості.

Зголошуватися за інформаціями до: WORKERS BENEVOLENT SOCIETY, UKRAINIAN LABOR TEMPLE, Cor. Pritchard & McGregor Sts., — — Winnipeg, Man.

